

Nr 276.

Av herr **Heiding m. fl.**, *angående förenkling och effektivisering av statsförvaltningens arbete.*

Den offentliga förvaltningen har under senare år ökat väsentligt i omfattning. En rad nya ämbetsverk har tillskapats för olika uppgifter inom samhällslivet. Vidare ha tidigare befintliga ämbetsverk och statliga institutioner omorganiserats och tilldelats nya arbetsuppgifter. Detta gäller såväl den centrala förvaltningen som den lokala förvaltningen i de olika länen. Bland nytillkomna centrala verk må nämnas arbetsmarknadsstyrelsen, bostadsstyrelsen, skogsstyrelsen, fiskeristyrelsen m. fl. Bland de omorganiserade centrala verken må nämnas lantbruksstyrelsen, som genom 1947 och 1948 års jordbrukspolitiska reform tilldelats vidgade uppgifter. Vissa av de nya centrala ämbetsverken ha erhållit lokala organ under sig i de olika länen. Så är fallet med den omorganiserade lantbruksstyrelsen, under vilken lyda lantbruksnämnder i länen. Vidare kan nämnas, att arbetsmarknadsstyrelsen under sig äger länsarbetsnämnder. Genom överförande av vägväsendet under statens förvaltning tillskapades särskilda vägförvaltningar i länen.

Denna ansvällning av den offentliga förvaltningen, såväl den centrala som den lokala, har fört med sig nyanställningar av personal av olika grader i stor omfattning och utgifterna för förvaltningen i dess helhet ha stigit i betydlig utsträckning. Kostnaderna för de nytillskapade lokala förvaltningsorganen, om vi nu särskilt uppehålla oss vid dem, draga årligen betydande kostnader. Några exempel på kostnaderna för innevarande budgetår må anföras.

Avlöningskontot för de lokala vägförvaltningarna belöper sig således till 10 904 000 kr. och omkostnadskontot till 2 136 000 kr. Länsarbetsnämndernas avlöningskostnader uppgå till 13 075 000 kr. och omkostnader till 3 440 000 kr. För lantbruksnämnderna uppgå kostnaderna till respektive 6 240 000 kr. och 1 450 000 kr. Antalet ordinarie och extra ordinarie befattningshavare uppgår enligt uppgifterna i statsliggaren för vägförvaltningarna och lantbruksnämnderna till något över 600 för vardera och för länsarbetsnämnderna till över 400.

Om man sammanställer personaltillgången och kostnaderna för såväl de nu nämnda som andra förvaltningsorgan med de arbetsresultat som de presterar, kan man göra sig den frågan, om dessa organ ej pålagts arbetsuppgifter som äro allt för omfattande. Behövs det en så stor personalorganisation och så stora kostnader som nu är fallet för att dessa organ skola kunna

på ett tillfredsställande sätt sköta sina uppgifter eller är det möjligt att vinna ett fullgott resultat med en organisation av dessa förvaltningsorgan, som är av mindre format.

För den, som icke haft tillfälle att följa dessa förvaltningsorgans verksamhet inifrån, är det givetvis svårt att bedöma dessa förhållanden, men ur lekmannasynpunkt förefaller det onekligen, som om överorganisation skulle föreligga i åtskilliga fall. Särskilt länsarbetsnämnderna falla här i blickpunkten. Man har anledning att ställa den frågan, huruvida icke hela den administrativa apparaten för handläggning av arbetsmarknadsärendena är överdimensionerad. Tillgången på arbetskraft är numera bättre än tidigare och därför har man anledning förutsätta, att de rena arbetsförmedlingsärendena icke behöva ta särskilt mycken arbetskraft i anspråk. Även om länsarbetsnämnderna ha åtskilliga andra uppgifter att sköta, så förefaller dock deras organisation vara för stort tilltagen. Detta intryck befästes ännu mer, då man vet, att det centrala arbetsmarknadsorganet förfogar över en stor personalorganisation. Har avvägningen mellan det centrala organets och de lokala organens befogenheter och arbetsuppgifter på detta område skett på ett lämpligt sätt? Frågor av samma art kunna även göras beträffande andra förvaltningsorgan. Vi ha här endast anfört arbetsmarknadsorganisationen som exempel.

Även problem av annan art anmäla sig i sammanhanget. Man kan iakttaga tendenser till tilltagande pappersexercis och onödigt krångliga förfaringssätt vid handläggningen av ärenden. Speciellt gäller detta frågor om lån och bidrag av statsmedel till skilda ändamål. Det förefaller som om låne- och bidragsbeviljandet — åtminstone i vissa fall — skulle vara kringgårdat med åtskilliga onödiga föreskrifter, som äro till förfång för effektiviteten inom verkens arbete och bereda allmänheten besvär i onödan.

Enligt vår mening bör en utredning av de här påtalade förhållandena komma till stånd i syfte att åstadkomma en förenkling och effektivisering av förvaltningens verksamhet. Det statsfinansiella läget är ju ansträngt och många anslag till viktiga samhällsändamål måste av denna anledning hållas knappa.

Varje möjlighet att spara på statens utgifter för andra ändamål bör därför tillvaratagas. Skulle det visa sig, att förvaltningsapparaten i vissa avseenden är överdimensionerad, borde genom en nedskärning av organisationen medel kunna lösgöras för andra och viktigare ändamål. Om personal härigenom kan undvaras i statstjänsten, bör det vara möjligt att placera den på skilda poster inom näringslivet. Ur nationalekonomisk synpunkt skulle detta vara till fördel.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl.

Maj:t begära utredning och förslag angående möjligheterna att förenkla och effektivisera statsförvaltningens arbete.

Stockholm i januari 1950.

Arthur Heiding.

C. P. V. Gränebo.

Osc. Werner.

Bernhard Näsgård.

Otto Niklasson.

B. A. Nilsson.
